

та ознайомити глядачів з художниками – як основоположниками, нашими сучасниками, які працюють у цьому напрямі.

Абстракціонізм зародився в 1910–1913 роках, одночасно в декількох країнах Європи. Це було викликано небувалими до цього експериментами в образотворчому мистецтві. Частина художників перестала бачити в реальному житті привід для натхнення, їх перестали цікавити реальні предмети. Не останню роль зіграв бурхливий розвиток фотомистецтва, здатного передати всі нюанси моделі краще, ніж будь-який художник. Отже, майстри пензля були звільнені від деяких завдань, з якими успішно справлялася фотографія. З самого початку абстрактне мистецтво розвивалося у двох напрямках: геометричному та ліричному.

Абстракціонізм прагне показати духовну реальність, яка лежить за межами чуттєвого сприйняття світу. Це спонукає художника до напружених філософсько-естетичних пошуків, які відображуються у творчості. Можливо, саме це кожного разу змушує повертатись поглядом чи думками до створених образів, які знаходять відклик у кожного. До сучасників абстракціонізм у мистецтві дійшов вкрай широким і різноманітним видом творчої діяльності.

Відомими сучасними представниками світового мистецтва є Енді Уорхол, Ансельм Кіфер, Герхард Ріхтер, Джаспер Джонс, Клас Олденбург. Із російських сучасних художників-абстракціоністів можна назвати Авдія Тер-Оганьяна, Юрія Шабельникова, Володимира Дубосарського, Валерія Кошлякова, Владислава Єфімова, Тимура Новикова.

Є й представники українського абстракціонізму, один з яких – Олександр Клименко, класик сучасного мистецтва. Серед наших земляків не можна не згадати ім'я Максима Кілочко, харківського художника, який працює в Академії дизайну та мистецтв. Серед його полотен можна знайти цікаві та самобутні картини ненаративного мистецтва.

Савченко Р.Р.
ХНУВС

ДУХОВНІСТЬ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС

Епоха науково-технічного прогресу охолодила душу людини, сучасні люди, зокрема молодь, менше здатні до хвилювання, до кипіння пристрастей, до таких гуманних почуттів, як милосердя, співучасть, співстраждання, братство, любов і дружба. Суспільні інститути, суворо регламентуючи дії і поведінку індивідів, зводять спілкування до функціонально-рольових і формально-ділових зв'язків і контактів, вони замінюються «масками» або технічними пристроями. Поряд з інформованістю і намаганням бути «на рівні часу», стало ледве не нормою те, що свого часу Гоголь назвав «страшними ідеалами огрублення», що дістає вияв або в бездуховності і жорстокості, або в психології індивідуалізму та індеферентності. Сучасна раціоналізована і технізована цивілізація, перетворивши людину в одномірну раціоналізовану

істоту, не здатну зачудовуватись і дивуватись, розчулюватись і мріяти, сприяє все більшому охолодженню її духовного світу, прагматичному цинізму, садистській жорстокості і дикому бузувірству.

Сам хід і характер сучасного науково-технічного прогресу сприяє тому, що на першому плані виявились предметно-речове і пошуки найбільш ефективних форм діяльності і технології. В пошуках вирішення цих завдань основна увага зосереджується на утилітарно-вжитковому, стереотипному, масовому, тому, що йде в широкі маси населення, не береться до уваги, що найцінніше і необхідніше для розвитку культури – це людина з усією її багатоскладною життєдіяльністю. Дефіцит уваги, співчуття, співпереживання тощо, ностальгія за теплом людського спілкування стає масовим явищем, завдає втрат, насамперед, духовного характеру. З ускладненням суспільного життя і між індивідуальних стосунків, з одного боку, зростає залежність індивідів від інших людей, а з іншого, має місце тенденція до все більшого «розмагнічування» центрів притягування і людина все більше тяжіє до обособлення, «закритості», приховування своїх цілей, намірів, думок, почуттів.

Водночас, має місце перевантаження контактами, що постійно зростає в цивілізованих країнах, в умовах міста, відбувається заміна «живого спілкування» «діловими масками» й «ізоляційними матеріалами»: телефон, телевізор, мобільний, пошта та інші засоби «опосередкованого спілкування». Своє існування сучасна людина часто вимірює й оцінює тільки подіями світового масштабу. Це вступає у суперечність з вимогами науково-технічної революції, яка вимагає особистостей, здатних активно включитися в історичний процес, орієнтуючись на прогресивні ідеали та гуманістичні цінності.

Таким чином, духовне життя сучасної людини є надзвичайно складною проблемою, що вимагає першочергового вирішення і пошуку для цього ефективних заходів і засобів.

*Сало Д.С.
ХНЕУ*

СЕМАНТИЧЕСКАЯ ОППОЗИЦИЯ «МУЖСКОЙ-ЖЕНСКИЙ» В СВАДЕБНОМ ОБРЯДОВОМ ТЕКСТЕ РУССКИХ СЕЛ СЛОБОЖАНЩИНЫ

Семантические оппозиции «живой-неживой», «старый-молодой», «мужской-женский» являются универсальными, значимыми как для традиционной, так и для современной культуры. По словам С.М. Толстой, выдающегося ученого, представителя Московской этнолингвистической школы, семантические оппозиции являются «одним из основных механизмов содержательного плана культурной традиции». То есть, из разноплановых реализаций семантических оппозиций строятся различные культурные тексты.

Категория «мужской-женский» – одна из древнейших категорий, отсылающая нас к биологическому началу человека. И наиболее ярко данная оппозиция представлена в свадебной обрядности. Противопоставление